

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3386/2565

ธนาคาร อ. โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์ ก. ผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน โจทก์ นิติบุคคลอาคารชุด ป. ผู้ร้อง นาง อ. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/33, ป.วิ.พ. มาตรา 1, ป.วิ.พ. มาตรา 278, ป.วิ.พ. มาตรา 342, พ.ร.บ.อาคารชุด พ.ศ. 2522 มาตรา 18

ย่อ / หลักกฎหมาย

เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ครั้งที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอให้ผู้ร้องมาตรวจรับรองบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ครั้งที่ 1 จำนวน 44,959.86 บาท หากประสงค์จะคัดค้านบัญชีให้ยื่นคำแถลงคัดค้านภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือผู้ร้องตรวจสอบแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้อง เนื่องจากจำเลยทั้งสองเจ้าของห้องชุดพิพาทต้องชำระค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระแก่ผู้ร้องตามข้อบังคับของผู้ร้องและ พ.ร.บ.อาคารชุด พ.ศ. 2522 มาตรา 18 นับแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2543 ถึงวันที่ 8 กรกฎาคม 2559 ซึ่งเป็นวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาด รวมค่าใช้จ่ายส่วนกลางและเงินเพิ่ม 189,327.28 บาท กรณีเป็นเรื่องผู้ร้องเห็นว่าผู้ร้องมีสิทธิได้รับชำระหนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางและเงินเพิ่ม 189,327.28 บาท มิใช่เป็นการโต้แย้งว่ากระบวนการในการจัดทำบัญชีส่วนเฉลี่ยไม่ถูกต้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา 342 คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ครั้งที่ 1 จึงไม่เป็นที่สุด ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 1 (14) และมาตรา 278 วรรคหนึ่งและวรรคสอง จะเห็นได้ว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานศาลและเป็นตัวแทนของคู่ความทุกฝ่ายทั้งโจทก์ ผู้ร้อง และจำเลย จึงมีอำนาจยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ประกอบกับโจทก์ยื่นคำร้องคัดค้านว่า ค่าส่วนกลางที่ผู้ร้องเรียกเก็บเป็นรายเดือนเมื่อเจ้าของรวมไม่ได้ชำระจึงถือเป็นเงินค้างจ่าย และ พ.ร.บ.อาคารชุด พ.ศ. 2522 มิได้กำหนดอายุความไว้โดยเฉพาะจึงต้องนำเรื่องอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/33 (4) มาใช้บังคับ หนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางค้างชำระจึงมีกำหนดอายุความ 5 ปี อันเป็นการยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ เมื่อ พ.ร.บ.อาคารชุด พ.ศ. 2522 มิได้บัญญัติอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องสำหรับเงินดังกล่าวไว้โดยเฉพาะจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้อบังคับของผู้ร้องกำหนดให้ชำระค่าส่วนกลางเป็นรายเดือน แต่จำเลยทั้งสองไม่ชำระจึงถือเป็นเงินค้างจ่ายซึ่งมีอายุความ 5 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/33 (4) ซึ่งบัญญัติไว้ว่า เงินค้างจ่าย...และเงินอื่นๆ ในลักษณะทำนองเดียวกับที่มีการกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา ดังนั้น ค่าเบี้ยปรับและเงินเพิ่มอันเกิดจากการไม่ชำระค่าใช้จ่ายส่วนกลาง เป็นหนี้อุปกรณ์ของค่าใช้จ่ายส่วนกลาง จึงมีอายุความ 5 ปี เช่นกัน ผู้ร้องจึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ ค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระและค่าเบี้ยปรับย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองชำระเงิน 637,357.39 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 19 ต่อปี ของต้นเงิน 490,571.98 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 18 มิถุนายน 2542) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระให้ยึดห้องชุดเลขที่ 11/870 ชั้นที่ 14 อาคารเลขที่ 9 ตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ 9104 และ 9108 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้

หากได้เงินไม่พอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองบังคับชำระหนี้แก่โจทก์จนครบ ต่อมาจำเลยทั้งสองไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ขอให้ศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดห้องชุดของจำเลยทั้งสองออกขายทอดตลาด ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้คำสั่งให้เพิกถอนบัญชีแสดงรายการรับ-จ่าย ของเจ้าพนักงานบังคับคดีและให้จัดทำบัญชีดังกล่าวใหม่ตามมูลหนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางและเงินเพิ่ม 189,327.28 บาท แก่ผู้ร้อง โจทก์ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเพิกถอนการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่าย ครั้งที่ 1 สิ้นสุดเพียงวันที่ 8 กรกฎาคม 2559 ของเจ้าพนักงานบังคับคดี และให้จัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายใหม่ตามมูลหนี้ที่ผู้ร้องเคยแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ 189,327.28 บาท ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ พิพากษายกอุทธรณ์ คืบค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ให้แก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติว่า ผู้ร้องเป็นนิติบุคคลอาคารชุดตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดห้องชุดพิพาท เลขที่ 11/870 ชั้นที่ 14 อาคารเลขที่ 9 ที่จำเลยทั้งสองจำนองแก่โจทก์ออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า คำสั่งของศาลชั้นต้นเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 342 หรือไม่ เห็นว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ครั้งที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้วขอให้ผู้ร้องมาตรวจรับรองบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ครั้งที่ 1 จำนวน 44,959.86 บาท หากประสงค์จะคัดค้านบัญชีให้ยื่นคำแถลงคัดค้านภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ... ตามหนังสือแจ้งขอให้ตรวจรับรองบัญชีแสดงรายการรับและจ่ายเงิน กรณีค่าภาระส่วนกลาง ผู้ร้องตรวจสอบบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายของเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้องเนื่องจากจำเลยทั้งสองเจ้าของห้องชุดพิพาทต้องชำระค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระแก่ผู้ร้องตามข้อบังคับของผู้ร้องและพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 มาตรา 18 นับแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2543 ถึงวันที่ 8 กรกฎาคม 2559 ซึ่งเป็นวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาด รวมค่าใช้จ่ายส่วนกลางและเงินเพิ่ม 189,327.28 บาท ตามแบบแจ้งรายการหนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางลงวันที่ 27 มิถุนายน 2559 กรณีเป็นเรื่องผู้ร้องเห็นว่าผู้ร้องมีสิทธิได้รับชำระหนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางและเงินเพิ่ม 189,327.28 บาท มิใช่เป็นการโต้แย้งว่ากระบวนการในการจัดทำบัญชีส่วนเฉลี่ยไม่ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 342 ดังนั้น คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ครั้งที่ 1 จึงไม่เป็นที่สุด ที่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ด้วยเหตุที่ว่าเป็นอุทธรณ์ต้องห้ามจึงไม่ชอบ ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้น แต่เมื่อคดีขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวตามฎีกาของโจทก์ไปทีเดียว โดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยใหม่ ในประเด็นที่ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ครั้งที่ 1 ตามบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงินครั้งที่ 1 ชอบหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1 (14) บัญญัติว่า เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายความว่า เจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค 4 แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างการศึกษา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและให้หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทน ฉะนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีจึงมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิของคู่ความทุกฝ่าย

และมาตรา 278 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อศาลได้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานศาลในการดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดีและตามบทบัญญัติในลักษณะ 2 แห่งภาคนี้ ทั้งนี้ จะเรียกให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาช่วยเหลือก็ได้ คำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการดำเนินการบังคับคดีต้องกล่าวหรือแสดงเหตุผลไว้ด้วย และวรรคสองบัญญัติว่า ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลภายนอกนำมาวางและออกใบรับให้ จะเห็นได้ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานศาลและเป็นตัวแทนของกลุ่มความทุกข์ฝ่ายทั้งโจทก์ผู้ร้อง และจำเลยจึงมีอำนาจยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ประกอบกับโจทก์ยื่นคำร้องคัดค้านว่าค่าส่วนกลางที่ผู้ร้องเรียกเก็บเป็นรายเดือนดังกล่าวเมื่อเจ้าของรวมไม่ได้ชำระหนี้จึงถือเป็นเงินค้างจ่ายและพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 มิได้กำหนดอายุความไว้โดยเฉพาะจึงต้องนำเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/33 (4) มาใช้บังคับ หนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางค้างชำระจึงมีกำหนดอายุความ 5 ปี อันเป็นการยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ แม้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่จำเลยทั้งสองมีหน้าที่ต้องชำระให้แก่ผู้ร้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมของเจ้าของร่วมก็ตาม แต่เมื่อพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 มิได้บัญญัติอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องสำหรับเงินดังกล่าวไว้โดยเฉพาะจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อตามข้อบังคับของผู้ร้องกำหนดให้ชำระค่าส่วนกลางเป็นรายเดือน แต่จำเลยทั้งสองไม่ชำระจึงถือเป็นเงินค้างจ่ายซึ่งมีอายุความ 5 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/33 (4) ซึ่งบัญญัติไว้ว่า เงินค้างจ่าย...และเงินอื่นๆ ในลักษณะทำนองเดียวกับที่มีการกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา ดังนั้น ค่าเบี้ยปรับและเงินเพิ่มอันเกิดจากการไม่ชำระค่าใช้จ่ายส่วนกลาง เป็นหนี้อุปกรณ์ของค่าใช้จ่ายส่วนกลาง จึงมีอายุความ 5 ปี เช่นกัน ผู้ร้องจึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระและค่าเบี้ยปรับย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2554 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 รวมเป็นเงิน 44,959.86 บาท ตามบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงินครั้งที่ 1 และหนังสือรายงานข้อเท็จจริง ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2563 ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งมายังศาลชั้นต้นประกอบการพิจารณา ที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งและคำพิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับให้บังคับตามบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ครั้งที่ 1 จำนวน 44,959.86 บาท ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

เถียรदनัย ธรรมดุษฎี · ไชยผล สุรวงษ์สิน · สนิท ตระกูลพรายงาม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3386/2565>